

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۴۷۸۴

شنبه ۱۲ بهمن ماه ۱۳۳۶

سال سیزدهم

شماره مسلسل ۱۶۰

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۶۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۱ شنبه

ششم بهمن ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
  - ۲) سؤال آقای مشار راجع بوضع راه آهن خراسان و جواب آقای وزیر راه
  - ۳) سؤال آقای خلعتبری راجع بعدم قبول تقاضای ثبت مراتع جنگلی و جواب آقای کفیل وزارت دادگستری
  - ۴) سؤال آقای ارباب راجع بعدم تقدیم لوایح مصوب کمیسیون مشترک دادگستری و جواب آقای کفیل دادگستری
  - ۵) تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای صارمی
  - ۶) شور و دم و تصویب گزارش کمیسیون بهداری راجع بواگذاری امور بهداری ب مردم
  - ۷) بیانات بعد از دستور آقای عمیدی نوری
  - ۸) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و يك ربع بیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل فرائض می شود

(بشرح ذیل خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان: اخوان، سنندجی، کاظم شیبانی، یار افشار، دکتر اصلان افشار، سلطان مراد بختیار، قوام، سراج حجازی، آقایان: مشایخی، دکتر ضیائی، صراف زاده، مهندس اردبیلی

سالار بهزادی، دکتر عدل، اورنگ، موسوی، ذوالفقاری، دکتر نفیسی، عبدالحمید بختیار، بوربور، امامی خوئی، صادق بوشهری، غائبین بی اجازه: آقایان: قرشی، مهندس فیروز، ارباب، دکتر طاهری، کپکاسی، دیر آمدگان وزود رفتگان با اجازه: آقایان: تربتی، تیمور تاش، مهندس

سلطانی، عرب شیبانی، دکتر پیریا، استخر، غائبین در رأی - آقایان: ارباب، اسفندیاری، بهجانی

رئیس - نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ (طهارت شد) صورت مجلس تصویب شد

۲- سؤال آقای مشار راجع بوضع راه آهن خراسان و جواب آقای وزیر راه

رئیس - سؤالات در دستور است آقای مشار بفرمائید
مشار - بنده سؤالی از وزارت راه راجع بوضع راه آهن خراسان و بهره برداری آن کرده ام و مدتی هم گذشته این سفر اخیر به خراسان رفته ام و وضع همان حال است حالا نمیدانم جناب آقای وزیر راه مسبق هستند یا نه و چه جوابی میفرمایند

رئیس - آقای وزیر راه

وزیر راه (سرلشکر انصاری) - بطوریکه استحضار دارند در ۱۹ اردیبهشت سال جاری بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی راه آهن خراسان را افتتاح فرمودند از آن تاریخ بهره برداری از واگنهای مسافری و باری در این راه شروع شد متأسفانه در بدو امر چون واگن های مسافری سفارش شده بود نرسیده بود و استقبال فوق العاده مردم از مسافرت با قطار موجب شد که يك مدتی تعداد مسافرین بمراتب بیش از گنجایش قطارها باشد ناچار از کلیه خطوط واگنهای مسافری کسر شد بخط خراسان تخصیص داده شد بطوریکه علاوه بر قطارهای يك قطار فوق العاده هم هفته ای سه روز بخراسان می رود ولی متأسفانه این قطار فوق العاده هم تکافوی مسافرین را نمیکرد جناب آقای مشار قائم مقامی با اطلاعی که بوضع مسافرین داشتند چندین بار تذکر فرمودند جدیت شد و نواقصی که مشاهده فرموده بودند رفع شد یکی از نواقصی که

بنظر ایشان رسیده بود موضوع فروش بلیط قطار بود و نوبت گرفتن مسافرین چون تعداد مسافرین چند برابر ظرفیت راه آهن بود راه آهن مجبور شد که نوبت برای مسافرین در نظر بگیرد يك عده اشخاص بکار هم زاین موقعیت استفاده کردند و اجاره میکردند بلیط میخریدند بعد مسافرینی که عجله داشتند یا از وسعت راه میخواستند حرکت نمایند بقیمت اضافی میفروختند بوسیله شهرداری و دادگستری اقدام شد عده ای از این اشخاص را توقیف کردند خوشبختانه ناحی جلوه گیری شد برای رفع این نواقص نظر اصلی اضافه کردن سالن ها بود و خوشبختانه با اضافه شدن عوائد راه آهن در سال جاری در حدود ۱۰۰ واگن سفارش دادیم که خوشبختانه الان چهار واگن رسیده است و بقیه هم خواهد رسید و برای سال آینده ۲۵۰ واگن سفارش دادیم که خواهد رسید و بنده شخصاً روی عقیدهای که بحضرت ثامن الائمه ع دارم و علاقه مندم مسافرینی که باین خط میروند آسایش داشته باشند از هر گونه اقدام برای اصلاح وضع مسافرین بکوتاهی نخواهم کرد

رئیس - آقای مشار نظری نه دارید؟

مشار - البته همینطور که فرمودید

خیلی خوشوقتیم که جناب آقای وزیر راه متوجه هستند ولی بدانند که هنوز هم وضع بلیط بسیار بسیار است و چون نمیخواهم عرایض بکنم توضیح بیشتری نمیدهم و امیدوارم با توجه جناب عالی این اشکالات رفع شود چون الان هم که وضع هادی است و مسافر کم است وضع بلیط بهمان وضع هست

کارهای درمانی شود و یک نفر خیلی بالاتر از او عالیتر از او سابقه دارتر از او برای امور بهداشتی مأمور آن استان بشود گو اینکه او هم حق داشتن مطب نخواهد داشت ولی اینجا ضرورت دارد که نوشته شود پزشکان و رئیس بهداری نباشد برای این که ممکن است اضافه بر رئیس بهداری يك پزشك برای بهداشت و جلوگیری از امراض برای آن شهر داشته باشیم.

رئیس - آقای ابتهاج

ابتهاج - بنده بایشتهاد جناب آقای دکتر آهی کاملاً موافق مشروطه را اینکه در محل رئیس بهداری داشته باشیم الان خدمت جناب آقای وزیر بهداری عرض کردم کدر بندر بهلوی رئیس بهداری اصلاً نداریم و با این ترتیب معلوم نیست تکلیف مدیر ممال انجمن چه میشود بشرطی درست است که مکلف باشند رئیس بهداری را تعیین کنند اگر رئیس بهداری نداشت رئیس بیمارستان و باید که دکتر دیگری را برای مدیریت عامل معین کنند که باین عنوان محل بدون انجمن بهداری نماند وزیر بهداری - آقای ابتهاج فرمودند بندر بهلوی رئیس بهداری ندارد یادداشت می کنم و برای بندر بهلوی رئیس بهداری تعیین میشود

رئیس - رای گرفته می شود بماده پنجم آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ششم قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ششم - نظارت مستقیم وزارت بهداری بر طبق آیین نامه قانون ترم کرامور صحنی مملکتی مصوب ۱۳ آذر ماه ۱۳۳۳ که کمیسیون بهداری مجلس شورای ملی بوقت خود باقی هست

رئیس - رای گرفته میشود بماده ۶ آقایان موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده هفتم قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ماده هفتم - وزارتخانه های بهداری و دارائی و کشور و فرهنگ امور اجرای این قانون میباشد

رئیس - رای گرفته میشود بماده هفتم آقایان موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است آقای خلعتبری

خلعتبری - بنده خوشوقت که جناب آقای وزیر بهداری تشریف دارند و ایشان یکی از چند نفر از اطباء درجه اول ما هستند که مقامشان شاخص است و حقیقه قابل تمجید و ستایش هستند و از این قبیل اشخاص باید حداکثر استفاده را کرد این لایحه را مجلس برای این تصویب کرده است که موضع بهداری بهتر شود و بنده خواستم ایشان تذکری بدهم که لابد خودشان هم توجه

فرموده اند و آن این است که مملکت ما مناسبانه طرز تشکیلاتش طوری است که یا ترم کز خیلی قوی است و آن ترم کز قوی سبب تأخیر و عدم پیشرفت کارها شده یا یک ترم قوی است که آنها هم موجب این است که کارها بطور صحیح تحت کنترل در نیاید مثلاً بهداری ما بیمارستانهای مایک مقدارش تحت اداره مستقیم دانشگاه است و جناب آقای وزیر بهداری انقدر در اینجا تأثیر دارد که بنده دارم اگر تعارف نکنیم ایشان هیچ تأثیر ندارند یعنی ماسالی چندین میلیون تومان بودجه میدهم یول میدهم و سایر میدهم اما وزیر بهداری ما هیچ دخالتی ندارد اگر تلفن بکنید که امروز فلان مریض را بر دارند بیمارستان هزار تخت خوابی نپذیرفتند ایشان دخالتی ندارند (سراج حاجی بازی روی قانون استقلال دانشگاه است) بنده هم میدانم که هزارها مریض یا باند میروند مریضخانه و آنها را نمی پذیرند و می آیند در خانه بنده و آقایان محترم و روزی چند نفر مریض را باستی بنده نامه بنویسم و بنده به هم خود از بعضی از رؤسای بیمارستانها متشکرم که ترتیب اثر میدهند و جامه میدهند اما همه مردم که بیه و کلاه و ستانورها دسترس ندارند بنده موارد متعددی دیده ام که با کمال تأسف بیمارستانهایی که تحت نظر دانشگاه اداره میشوند اندازه اش صحیح نیست معلوم نیست مشول کیست؟ (پرفسور اعلم چرا آقای) یک روز تشریف ببرید بیمارستان هزار تخت خوابی ملاحظه بفرمایید دلیلش را عرض می کنم یا رسال يك طفل را یا پدرش آورد در خانه من که این بچه من در حال مردن است بنده تلفن کردم به جناب آقای وزیر بهداری که این بچه در حال مردن است و بدارش برسد آقای وزیر بهداری گفتند که ظهر این بچه را بفرستید بیابند در خانه بچه را فرستادیم بچه هم مال يك بقال متوسط کوچک بی بضاعتی بود مرض این بود که غنا نمیتوانست بشود و او از مجرای دماغ باو شیر میدادند او را در بیمارستان بستری کردند چند روز بعد پدرش را خواستند که بچه ات را ببر مردنی است پدرش میگفت که این بچه معالجه شدنی است و پرستاری نمیتوانند من آقای وزیر بهداری تلفن کردم ایشان بفرستند شفا دستور دادند که این بچه را مراقبت کنند همان بچه ای که فرار بود ببرد در ظرف ۴۸ ساعت در نتیجه مراقبت غذا خورده و حالا هم زنده است و پدر آن بچه هر وقت من را می بیند اول با آقای وزیر بهداری میگوید بعد هم بن این دلیل این است که مراقبت کامل نیست و نقص وجود دارد در بیمارستان های غیر دانشگاهی هم همینطور است در وزارت بهداری است کیفیت معالجه مردم آن طوری که باید باشد نیست خرج میشود پول داده می شود همه کارها میشود ولی

متأسفانه برای طبقه بی بضاعت و طبقه پائین آن مراقبت و دستوری که باید از لحاظ کیفیت کار وجود داشته باشد چه در قسمت بیمارستانهای دانشگاه و چه در غیر آن وجود ندارد و بنده میخواهم از جناب آقای وزیر بهداری تقاضا کنم که در شعبه نظارت در امور بیمارستانها يك مطالعه بفرمایند که در این درمانگاهها و این بیمارستانها اشخاصی که میروند آقایان اطباء همان طور که رسم طبابت است با نهایت وجدان و دقت نسبت باینها عمل کنند که اینها دیگر محتاج مراجعه به اشخاص و و گرفتن توصیه از وکیل نباشند بنده از بس مردم از اشخاص مختلف شنیدم و از بس مردم تحت تأثیر این فکر هستند حتی خدا شاهد است نوکرهای خودم و کلفت های خودم هر وقت مریض می شوند می گویند آقا ما بفرستید ما نمیرویم حالا اگر واقعت هم داشته باشد یا نداشته باشد ضمانت وزارت بهداری را از بین ببرد

این رمان بشما عرض می کنم يك تریب کنترلی بدهید و باید وزارت بهداری کنترول بر تمام کارهای بیمارستان های مملکت داشته باشد (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر سید امامی شکر عرضی ندارم قانونی است که فکر می کنم بسیار مفید است اصولاً اگر دست خود مردم در اموری که مربوط ب خود آنها است وارد باشد خیلی بهتر است و رسیدگی بهتر میشود، قانون خوب وضع می شود ولی در اجرای اشکالات پیش میاید دولت ظاهرأ این امورها بر مردم اگذار می کند ولی در تمام قسمت ها دخالت می کند و بهین علت هم انجمنهای شهر که در بعضی جاها تشکیل شده دچار اشکالات عجیبی هستند دولت اگر مداخله نکند برای انتخاب اشخاص و نظری نداشته باشد گمان میکنم بخوبی اداره می شود چند موضوع است که میخواستم خدمت آقای وزیر بهداری عرض کنم که وزارت بهداری همان طور که جناب آقای خلعتبری هم فرمودند آنطور که باید در امور بهداشتی نظارت داشته باشد ندارد یکی از مسائل مهم بهداشت شهری است آلودگی، اما کولات و مشروبات که مردم مصرف می کنند اغلب قابل اطمینان نیست علاوه بر این ممکن است فاسد یا قلی باشد که تقلبی است همه چیز تقلب است و آنطوری که باید کنترول و نظارت شود نمیشود و اسباب خطر فراوان و زحمت مردم میگردد اینست که بنده می - خواستم خواهش بکنم که وزارت بهداری در تمام قسمتها نظارت داشته باشد بنده در امریکا بودم و قسمت هایی را مطالعه میکردم بار این چیزیکه در ساختمان توجه میشود موضوع آب است می آید از طرف یکی از لایحه

مجلس ناسکون مطرح شده و اصولاً باستی کارهایی کرد که مردم از ادارات دولتی قدری دور باشند و کار خودشان را خودشان بکنند و این همه مراجعه با ادارات دولتی نکنند اینک همکار محترم بنده جناب آقای خلعتبری راجع بیمارستان ها صحبت فرمودند باید خدمتشان عرض بکنم که فرمودند تعداد تخت متناسب با بیمارانیست نه تنها در طهران در همه جای کشور (ابتهاج - طبیب هم نیست) تعداد اطباء هم متناسب با احتیاجات این مملکت نیست ۳۵۰۰ نفر طبیب هست که از این عده ۲۴۰۰ نفر در طهران هستند بقیه در ولایات برای استحضار خاطر آقایان عرض می کنم حسب الامر اعلی حضرت همایونی يك کمیسیونی برای هم آهنگی دستگاه های مختلفی که مؤسسات درمانی دارند در وزارت بهداری تشکیل شد که رئیس دانشگاه رؤسای بهداری ارتش و ژاندارمری و هر وزارتخانه ای که دستگاهی در آنجا دارند هر یازده روز يك مرتبه تشریف می آورند و برای اینکه این هم - آهنگی ایجاد بشود و يك رویه متعادلشکلی برای درمان های مختلف پیدا کنیم در آنجا بحث میشود و امیدواریم که این قدمی که شروع شده بتدریج پیش برود و نتیجه برسد و راجع موضوع تقلب در غذا و دوا بنده اینجا اظهار تأسف میکنم که در يك مملکتی که همه مردم بخداوند متعال ایمان دارند چرا اینقدر بی ایمان پیدا میشود که بخوانند از راه مسموم کردن مردم مالی برای خودشان اندوخته کنند بهر حال برای اینکار اشخاصی به اروپا فرستاده شده اند که تحصیل کنند و دو نفر متخصص از سازمان بهداشت جهانی یکی برای دارو و یکی برای غذا خواسته ایم که یک نفر رسیده است و تحت کنترول بسیار شدید قرار خواهیم داد و با قوانینی که وجود دارد آنهایی که اینکار را بکنند شدیداً مورد تعقیب قرار خواهند گرفت (احسن) از لحاظ بهداشت آقایان بنده که مجال نمیکند به سینما بروم ولی سینماهای تهران اغلب خطرناک است در خروجی طوری است که اگر حادثه ای در سینما پیش بیاید بدون شك چندین نفر ممکن است زیر دست و پا از بین بروند امروز بنده به اداره مهندسی بهداشت دستور دادم بروند صاحبان سینماها را و اداری بکنند که برای خروج سینماها در هاراوری بسازند اشخاصی که میخواهند بیرون بروند اسباب زحمتشان نشود و این بناهاییکه فعلاً مشغول ساختمان هستند گفتم نظر اداره مهندسی بهداشت راجب کنند (بکنند) مهندس نماینده گان کار بسیار خوبی کردند (مهندس فروهر - جای تأسف است که شهرداری فقط برای مردن بمریضخانه میرفتند برای این که از مریضخانه وحشت داشتند و نمیخواستند در منزل خودشان بمانند امروز مردم فهمشان را را کشان زیاد شد و

رئیس - آقای وزیر بهداری

وزیر بهداری - از تذکراتی که دوست گرامی آقای ارسلان خلعتبری و همکاران عزیزم آقای دکتر سید امامی و آقای پرفسور اعلم دادند خیلی متشکرم عرض کنم يك وقتی که خیلی دور نیست مردم فقط برای مردن بمریضخانه میرفتند برای این که از مریضخانه وحشت داشتند و نمیخواستند در منزل خودشان بمانند امروز مردم فهمشان را را کشان زیاد شد و

از اقصی نقاط کشور برای درمانگاه و بیمارستان تقاضا میرسد اشخاص خیری هم پیدا می شوند که خودشان بیمارستان میسازند و وزارت بهداری با امکانات خیلی محدود خودش مجبور است آنها را مجهز کند همانطوری که آقای پرفسور اعلم فرمودند تعداد تخت متناسب با بیمارانیست نه تنها در طهران در همه جای کشور (ابتهاج - طبیب هم نیست) تعداد اطباء هم متناسب با احتیاجات این مملکت نیست ۳۵۰۰ نفر طبیب هست که از این عده ۲۴۰۰ نفر در طهران هستند بقیه در ولایات برای استحضار خاطر آقایان عرض می کنم حسب الامر اعلی حضرت همایونی يك کمیسیونی برای هم آهنگی دستگاه های مختلفی که مؤسسات درمانی دارند در وزارت بهداری تشکیل شد که رئیس دانشگاه رؤسای بهداری ارتش و ژاندارمری و هر وزارتخانه ای که دستگاهی در آنجا دارند هر یازده روز يك مرتبه تشریف می آورند و برای اینکه این هم - آهنگی ایجاد بشود و يك رویه متعادلشکلی برای درمان های مختلف پیدا کنیم در آنجا بحث میشود و امیدواریم که این قدمی که شروع شده بتدریج پیش برود و نتیجه برسد و راجع موضوع تقلب در غذا و دوا بنده اینجا اظهار تأسف میکنم که در يك مملکتی که همه مردم بخداوند متعال ایمان دارند چرا اینقدر بی ایمان پیدا میشود که بخوانند از راه مسموم کردن مردم مالی برای خودشان اندوخته کنند بهر حال برای اینکار اشخاصی به اروپا فرستاده شده اند که تحصیل کنند و دو نفر متخصص از سازمان بهداشت جهانی یکی برای دارو و یکی برای غذا خواسته ایم که یک نفر رسیده است و تحت کنترول بسیار شدید قرار خواهیم داد و با قوانینی که وجود دارد آنهایی که اینکار را بکنند شدیداً مورد تعقیب قرار خواهند گرفت (احسن) از لحاظ بهداشت آقایان بنده که مجال نمیکند به سینما بروم ولی سینماهای تهران اغلب خطرناک است در خروجی طوری است که اگر حادثه ای در سینما پیش بیاید بدون شك چندین نفر ممکن است زیر دست و پا از بین بروند امروز بنده به اداره مهندسی بهداشت دستور دادم بروند صاحبان سینماها را و اداری بکنند که برای خروج سینماها در هاراوری بسازند اشخاصی که میخواهند بیرون بروند اسباب زحمتشان نشود و این بناهاییکه فعلاً مشغول ساختمان هستند گفتم نظر اداره مهندسی بهداشت راجب کنند (بکنند) مهندس نماینده گان کار بسیار خوبی کردند (مهندس فروهر - جای تأسف است که شهرداری فقط برای مردن بمریضخانه میرفتند برای این که از مریضخانه وحشت داشتند و نمیخواستند در منزل خودشان بمانند امروز مردم فهمشان را را کشان زیاد شد و

بیانات بعد از دستور

آقای عمیدی نوری

رئیس - چون چیزی در دستور نداریم آقای عمیدی نوری طبق تبصره ماده ۶۶ آیین نامه صحبت میکنند آقای عمیدی نوری عمیدی نوری - بنده خواستم در این موقعیت که یکی از بزرگترین شخصیت های سیاسی دنیا جناب آقای دالس برای اولین بار بایران تشریف آورده اند و امروز هم بسلامتی برای شرکت در شورای پیمان بغداد به آنکارا تشریف می برند چند کلمه به عرض آقایان نماینده گان محترم برسانم اولاً ما به کمال خوشوقتی است که موقتی جناب آقای دالس بایران تشریف می آورند که ایران خیلی با ۱۳۳۲ فرق میاورد که ایران سابقاً در آن تاریخ نخست وزیر ایران سربازان بودند و بعد در مطبوعات دنیا نوشته شد که آقای دالس چون امنیت جانی نداشتند بایران نیامدند این باعث افتخار ما است که امروز امنیت پیمان بغداد به هم می آید و ایران تشریف می آورند و قبل از ایشان هم بعد از ایشان شخصیت های شوروی یا جنبه کمونیست هم می آیند و میروند پس تهران چنان امنیتی بر اساس نهضت ناسیونالیستی خودش بوجود آورده است که کشوری آماده برای کمک با امنیت بین المللی جهان در حال حاضر بوجود آمده است و باید از این موقعیت استفاده کرد

اما بعد از تشکر و درود ایشان راجع با اعلامی ای که آقای دالس دادند دو جمله قابل استفاده است که بنده خواستم در اطراف این دو جمله بحث کنم یکی فرمودند ما شجاعت دولتهائی را که برای حفظ استقلال کوشش کرده اند احترام میگذاریم ایران و عراق و ترکیه و پاکستان در پیمان بغداد با هم همکاری میکنند بنده خواستم برای جناب آقای وزیر امور خارجه امریکا که این احترام را قائل شده اند تشریح بیشتری در قدم بی نظیر بلند ایران در این مورد کرده باشم چون تنها همکاری مادر پیمان بغداد نیست که این احترام را جلب کرده است بلکه برداشتن این قدم بخصوص از جانب ایران خیلی فرق دارد با قدمی که برداشته اند موقعی که ایران هنوز به پیمان بغداد ملحق نشده بود در محافل دیپلماتی جهان خط زنجیر دفاعی دیبای غرب را رانقص می دانستند و میگفتند مطلقه مقفوده ای هست که آن حلقه نباشد زنجیر دفاعی بوجود نخواهد آمد و آن راجع بایران بود و حساب میکردند پیمان آنلانیک است و حساب میکردند پیمان آنلانیک است و این خط زنجیر دفاعی دنیای غرب به هم الحاق ایران ناقص بود پس ایران با برداشتن این قدم بی نظیر و شجاعانه خودش باین خط زنجیر دفاعی دنیای آزاد غرب بزرگترین کمک را کرد (صحیح است) اهمیت دیگری که برداشتن این قدم از طرف ایران دارد و قابل مقایسه با ترکیه و عراق و پاکستان نیست وضع اختصاصی ایران است اینان موقعی به پیمان بغداد ملحق شد که ترکیه و پاکستان با ایران از نظر هم مرزی با شوروی وجه مشابهتی دارد ولی بالاتر که عضو پیمان آنلانیک بود و طبق تعهدی که دولت امریکا در پیمان آنلانیک دارد امنیت ترکیه بهنگام خطر طبق امضای امریکا قابل تأمین بود، همینطور پاکستان عضو اتحادیه آسیای جنوبی است و امریکا در آن اتحادیه عضو است بنابراین پاکستان نیز با الحاق به پیمان بغداد چیزی اضافه نکرد یعنی او با امریکا در پیمان آسیای جنوبی هم عهد بود و امضای او را برای حفظ امنیت خودش داشت فقط عراق بایران مشابه است برای اینکه چنین تعهدی ندارد ولی خیلی فرق است بین ایران و عراق عراق پشت جبهه است هم مرز شوروی نیست ایران نزدیک به سه هزار کیلومتر هم مرز شوروی است بنابراین قدمی که ایران برداشت علاوه بر تکمیل این حلقه زنجیر دفاعی دنیای آزاد، قدم بتمام معنی شجاعانه و بی نظیری برداشته است که باید این وضع خاص مورد توجه امریکا و مخصوصاً جناب آقای وزیر امور خارجه امریکا قرار بگیرد (صحیح است) اما جمله دومی که بنده از پیمانان

استفاده میکنم فرموده اند که ما با ایران روابط دوستانه داریم برای اینکه منافع مشترك بسیاری داریم بنده از همین منافع مشترك بسیار میخواهم استفاده کنم بزرگترین منفعت مشترك ما با آمریکا حفظ امنیت بین المللی و صلح جهان است که خودشان در مقدمه این جمله از نظر پیمان بغداد فرموده اند وقتی که اذعان دارند باین موضوع وقتی که منفعت مشترك بود طرفین منفعت باید در حفظ آن منفعت کوشش بکنند و این کوشش طرفین يك امری است که نفع و ضررش متوجه طرفین است ما میخواهیم به بینیم که ایران در این منفعت مشترك چه کرد و آمریکا چه میکند ؟ اخیراً گزارشی از طرف وزارت خارجه آمریکا منتشر شده و بنده در مطبوعات خارجی خواندم در آنجا تصریح شده است که شوروی بعنوان تعرض اقتصادی در ظرف سه سال اخیر يك میلیارد و نهصد میلیون دلار بکشور های آسیائی و افریقائی کمک کرده این گزارش وزارت خارجه آمریکا است که در آنجا قید شده است که به هندوستان ۱۱۰ میلیون دلار برای ایجاد کارخانه ابره کشی، بسوریه ده

میلیون دلار برای ایجاد پالایشگاه نفت به یوگوسلاوی صد میلیون دلار برای ایجاد کارخانه آلومینیوم سازی داده شده است ولی راجع بایران ما يك پیمان مهمتر و بزرگتری داریم که گزارش وزارت خارجه آمریکا تصدیق کرده است که ایران و ترکیه پیشنهاد کمک اقتصادی و نظامی شوروی را رد کرده اند این تصدیق است که در گزارش وزارت امور خارجه آمریکا در مقابل این عملی که بنام جمله اقتصادی تلقی کرده اند شده است آیا فداکاری بزرگتر از این هست که ما خط زنجیر دفاعی را تکمیل کرده ایم و در پیمان ناورست و شورکت نداریم و مثل ترکیه و پاکستان تمهید آمریکا نداریم برای حفظ خودمان از آن طرف هم روی حفظ حیثیت ملی خودمان و وفاداری بادنیای غرب پیشنهاد کمک شوروی را بنا بر تصدیق وزارت امور خارجه آمریکا رد کردیم پس طرفین این منفعت مشترك که یکی ما هستیم این فداکاری ها را کردیم و این فداکاریها را معتقد بودیم که انجام دادیم برای اینکه ما معتقد و طرفدار نهضت ناسیونالیستی خودمان هستیم میخواهیم روی

بای خودمان بایستیم میخواهیم بگوئیم که ایران در این منطقه حساس دنیا می خواهد قدمی بردارد که هم ملیت خودش را حفظ بکند و هم کمک بصلح جهانی بکند حال در مقابل این جریان اگر آمریکا امسال ۴ میلیارد دلار برای کمک بدنیای ازاد پیشنهاد داده است بکنگره که هشتصد میلیون دلار اضافه بر سال گذشته است بنده نمیدانم برای حفظ این منفعت مشترك که جناب آقای دالس قبول فرمودند يك طرف هم این فداکاری را کرده آیا آمریکا در راه حفظ این منفعت مشترك با ما چه خواهد کرد؟ بنده در پایان عرضم از جمله دیگر جناب آقای دالس استفاده میکنم که فرمودند کوششی که برای حفظ صلح انجام داده میشود از جنک مشکلتراست حقیقتاً بیان درستی است بنده خیال میکنم که ما بهتر این معنی را درک کرده ایم کوششی که ما برای حفظ صلح جهان در این منطقه حساس جهان میکنیم برای ما از جنک مشکلتراست و دلایش هم این است که اگر در موقع جنک واحد زندگی را ببینید قیمت زندگی هزار درصد شده بود

امروز شاخص زندگی ما ۱۳۰۰ درصد است ما بیشتر تحمل حفظ صلح را نسبت بجنک کرده ایم زهه چنین اگر ما در ۱۳۲۲ دوره جنک کسر بودجه مان چند میلیارد بود حالا بیش از ده میلیارد است اینها ناشی از کوششی است که ما برای حفظ صلح جهانی در این منطقه حساس میکنیم و ما بخوبی معنای این بیان عمیق جناب آقای وزیر امور خارجه آمریکا را درک میکنیم بنابراین هیچ انتظاری از جناب آقای وزیر امور خارجه که با این تشریف فرمائی همشان باینجا آمده اند جز در حفظ منفعت مشتركی که خودشان از ناحیه خودشان قبول کرده اند نداشته و نداریم و انتظار داریم که در این مسافرت بیشتر ایران را شناخته باشند (احسن)

۸- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز سه شنبه خواهد بود (مجلس ۳۰ دقیقه قبل از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت